

Popularni lek protiv gorušice može da izazove smrtni ishod: Studija

By [Kathleen Doherty](#)

WebMD Health News

Reviewed by [Michael W. Smith, MD](#)

July 3, 2017 -- Popularni lek protiv gorušice poznat kao inhibitor protonске pumpe- PPI, može da poveća šansu od smrtnog ishoda, pokazuju najnovije studije.

Ovo nije prvi put da se o lekovima, poznatim kao PPI, u stručnim krugovima piše kao o lekovima opasnim po zdravlje pacijenata. Prethodne studije su ukazivale na povezanost ovih lekova sa izazivanjem problema sa bubrezima, demencijom i slabljenjem jačine kostiju, iako se nisu baš svi naučnici složili oko rezultata studija.

U novoj studiji je dokazano da šanse za smrtnim ishodom lečenog pacijenta rastu sa dužinom korišćenja leka, tvrdi autor i nosilac studije dr. sc. medicine Ziyad Al-Aly, direktor kliničke epidemiologije u the VA St. Louis Healthcare System iz Sent Luisa.

Više od 5 godina njegov tim je pratio pacijente koji su konzumirali prepisane PPI lekove, kao što su Nexium i Prilosec. Upoređivao je tok lečenja te grupe ljudi sa grupom onih koji su koristili lek za smanjivanje lučenja stomačne kiseline poznat kao H2 bloker (kao što su Zantac i Pepcid). Studija nije pratila pacijente koji su koristili lekove koji mogu da se kupe bez recepta.

Poređenjem sa korisnicima H2 blokera, „pacijentima koji su koristili inhibitore protonске pumpe- PPI tokom jedne godine, za 25% se povećao rizik od smrtnog ishoda“ kaže dr Al-Aly, asistent profesor medicine na Vašingtonskom Medicinskom fakultetu u Sent Luisu.

Milioni ljudi trenutno redovno koriste inhibitore protonске pumpe PPI, tako da spomenutih 25% pacijenata sa povećanom šansom za smrtnim ishodom može da se gleda i kao hiljade mrtvih godišnje, kaže dr Al-Aly.

Ova studija ipak samo predstavlja zaključak sproveden na grupi ljudi, ona ne dokazuje ni uzrok niti efekat korišćenja leka. Predstavnici farmaceutske industrije tvrde da je lek koristan samo ako se pacijenti striktno pridržavaju uputstva za upotrebu.

Pacijenti koji koriste PPI lekove ne bi trebalo da odmah prekinu sa terapijom, kaže dr Al-Aly. On dodaje: „Rekao bih da je rizik korišćenja leka mali ali u isto vreme rizik je i značajan. Ova studija bi trebalo da opomene pacijente da razmisle da li da koriste PPI ili ne“

Inhibitor protonске pumpe PPI je najkorišćenija vrsta leka u SAD-u, sa 15 miliona prepisanih recepata u 2015. samo za Nexium, kako tvrde u istraživačkoj agenciji IMS.

Iako je preporučena dužina tretmana lekom PPI relativno kratka 2 do 8 nedelja za čir na želucu, na primer, mnogi pacijenti nastavljaju sa korišćenjem leka još mesecima, čak godinama. Lekari mogu opravdano da produže korišćenje leka, ali studija je pokazala da šanse za smrtni ishod zbog korišćenja inhibitora protonске pumpe rastu kada se prepisani lek koristi duže od godinu dana.

Prepisani inhibitori protonске pumpe PPI i H2 blokera povoljno utiču na ozbiljna stanja kao što su krvarenje u gornjem gastrointestinalnom traktu, gastroezofagealni refluks (GERD) i kod lečenja čira. Manje doze lekova mogu se nabaviti bez recepta i obično se koriste za lečenje gorušice i lošeg varenja.

Ova studija nije finansirana od strane bilo koje industrije. Objavljena je on line na BJM Open.

Detalji studije

Al-Aly and his colleagues decided to do the new study after recent research suggested the link between PPI use and other health problems. "If there really are all these associations with adverse effects, is it true they could also be associated with a higher risk of death?" he asked.

Dr Al-Aly i njegove kolege rešili su da urade novu studiju nakon što su otkrili vezu između korišćenja PPI i zdravstvenih problema. „Ako ovi lekovi zaista izazivaju negativne efekte na zdravlje pacijenta koji ih koristi, da li je moguće da mogu biti povezani i sa većim rizikom od smrti?“ upitao se dr Al-Aly.

Istraživači su proučavali medicinske kartone 275.000 pacijenata koji su koristili prepisani PPI i skoro 74.000 kartona pacijenata koji su koristili H2 blokatore.

Napravili su tri vrste analiza upoređujući:

- Pacijente koji su koristili PPI sa onima koji su koristili H2 blokatore
- Pacijente koji su koristili PPI sa pacijentima koji ga nisu koristili
- Pacijente koji su koristili PPI sa onima koji nisu koristili ni PPI, ni H2 blokatore

„Analizirajući podatke uočili smo konstantnu vezu između korišćenja PPI i smrtnog ishoda“ kaže dr Al-Aly. Što se duže lek koristi, povećava se i rizik od smrtnog ishoda, naglasio je.

Analiza je pokazala da je rizik veći sa dužom upotrebom leka. Prema obavljenoj studiji, šanse za smrtnim ishodom se ne razlikuju puno među pacijentima koji koriste inhibitore protonске pumpe

PPI i H2 blokere samo 30 dana. Ali rizik od smrti se uvećava za skoro 50% kod pacijenata koji koriste lekove godinu do dve godine.

Jedino ograničenje studije je u tome što istraživači nisu imali podatke o tačnom uzroku smrti pacijenata, naglašeno je.

Oni ne mogu da objasne tačnu vezu korišćenja leka i prerane smrti. Spekuliše se da ovi lekovi izazivaju ubrzano starenje ćelija tako što skraćuju telomere, delove hromozoma koji utiče na starenje ćelije. Navedeni lekovi takođe mogu da izazovu veoma štetan stres ćelije.

Oba navedena leka PPI i H2 blokera, smanjuju količinu želudačne kiseline, ali na različite načine.

Studija je obuhvatila sledeće lekove:

- H2 blokera: [cimetidine \(Tagamet\)](#), [famotidine \(Pepcid\)](#), and [ranitidine \(Zantac\)](#)
- PPI: [esomeprazole \(Nexium\)](#), [lansoprazole \(Prevacid\)](#), [omeprazole \(Prilosec\)](#), [pantoprazole \(Protonix\)](#) and [rabeprazole \(AcipHex\)](#).

U perspektivi

Suprotno zaključcima ovog istraživanja, „postoje pacijenti kojima može biti samo bolje od korišćenja PPI“, kaže dr Al-Aly. Pre svega pacijentima kojima krvavi čir.

U svakom slučaju lekovi ne bi trebalo da se koriste bez odgovarajućeg medicinskog nadzora, a i ne smeju da se koriste dugo.

Samo lekari mogu da prepisu korišćenje inhibitora protonske pumpe PPI i da odluče koliko dugo će pacijent koristiti taj lek. „Svako korišćenje leka PPI duže od uobičajenog, trebalo bi da se obavlja pod strogim lekarskim nadzorom“ naglašava Al-Aly.

„Često se dešava da pacijentima bude prepisan inhibitor protonske pumpe PPI iz opravdanog razloga, ali pacijenti ne odu na kontrolu, nego samo nastave da koriste lek na svoju ruku. Neophodno je periodično proveravanje toka bolesti kod lekara, da bi on zaključio da li pacijenti treba da nastave sa korišćenjem leka ili ne. Najčešće se dešava da nema potrebe da pacijent toliko dugo koristi lek, na primer 2 ili 3 godine“

Druge opcije

U studiji objavljenoj 2016, Metju Papas (Matthew Pappas), dr. sc. medicine, istraživač sa Cleveland Clinic Center for Value-Based Care Research, otkrio je da je više smrtnih slučajeva od korišćenja PPI bilo kod hospitalizovanih pacijenata, izuzev onih sa intenzivne nege.

„Svi lekovi donose korist, ali i štetu“, saopštio je nakon što je pregledao nove nalaze.

Pozvao je i doktore i pacijente da dobro razmisle zašto koriste lekove. „Ako nema opravdanog razloga za korišćenje inhibitora protonske pumpe PPI, bilo bi vredno pokušati manje rizične strategije“.

Među manje rizičnim strategijama su i smanjenje težine pacijenta i preporučivanje izbegavanja konzumacije alkohola, kafe i citrusa, tvrdi Kolin Robinson (Colin Robinson) dr. sc. medicine, internista na UCLA Health Santa Clarita i vanredni profesor medicine na UCLA David Geffen School of Medicine.

Industrija objašnjava

U imejlu Aleksandra Engel (Alexandra Engel), portparol AstraZeneca kaže: „Ubeđeni smo da su lekovi Nexium i Prilosec bezbedni i efikasni kada se koriste u skladu sa uputstvom koje je odobrila Američka agencija za hranu i lekove FDA, a koja je zasnovana na osnovu velikog broja kliničkih ispitivanja“.

U saopštenju Udruženje potrošačkih proizvoda za zdravlje (Consumer Healthcare Products Association), industrijska grupa za proizvođače OTC lekova i suplemenata, napominje da novo istraživanje nije obuhvatilo lekove koji mogu da se nabave bez recepta, već samo prepisane PPI "koji se obično koriste u većim dozama i duži period. "

Grupa je preporučila potrošačima da uzmu u obzir etiketu Američke agencija za hranu i lekove FDA da bi razumeli bezbednu upotrebu. "Za manje kratkoročne upotrebe (dvo nedeljno trajanje do tri puta godišnje) odobrene su manje doze OTC PPI", navodi se u saopštenju.

IZVORI: BMJ Open: "Risk of death among user of Proton Pump Inhibitors: a longitudinal observational cohort study of United States veterans." Journal of General Internal Medicine: "Defining Appropriate Use of Proton-Pump Inhibitors Among Medical Inpatients." Statement, Consumer Healthcare Products Association, June 30, 2017. Andrew Powaleny, spokesman, Pharmaceutical Research and Manufacturers of America. Ziyad Al-Aly, MD, director of clinical epidemiology, VA St. Louis Healthcare System; assistant professor of medicine, Washington University, St. Louis. Colin Robinson, MD, internist, UCLA Health Santa Clarita; associate professor of medicine, UCLA David Geffen School of Medicine. Alexandra Engel, spokeswoman, AstraZeneca. Matthew Pappas, MD, research investigator, Cleveland Clinic Center for Value-Based Care Research. Medscape: "100 Best-Selling, Most Prescribed Branded Drugs Through March, May 6, 2015.